पुच्छे द्विर्द्विः पादोदरे न्यसेत्। हलप्रवाहवीथीभिप्रारम्भादिदिनर्क्षकम्। यत्राङ्के संस्थितश्चन्द्रस्तस्य वक्ष्ये शुभाशुभम्। कान्यास्ये च सुखानि लोचनगते कर्णे च भिक्षाटनम्, शीर्षे स्यात् मृतिरत्र पृष्ठकटयुगे स्कन्धे स्थिते शोभनम्। पृष्ठे राजभयं च पुच्छभगते पादे भ्रमं कृत्सुखमेवं चन्द्रभजं फलं प्रकटितं चक्रे दशाखेऽत्र नृणाम्"।

६१ सप्तनाडीचक्रम्—"अथातः संप्रवक्ष्यामि यच्चक्रं सप्तनाडिकम्। येन विज्ञातिमात्रेण दृष्टिं जानन्ति सांधकाः। कृत्तिकादि लिखेद्भानि साभिजिन्ति क्रमेण च। सप्तनाडीव्यधस्तत्र कर्त्तव्यः पञ्चगालतिः। तारांचतुष्कवेधेन नाडेऽत्रैका प्रजायते। तासां नामान्यहं वक्ष्ये तथा चैव फलानि च। कृत्तिका च विशाखा च मैत्राख्यं भरणी तथा। ऊर्द्ध्वाख्या शनिनाडी स्याच्चण्डनाडयभिधा मता। रोहिणी स्वाति ज्येष्ठाश्वि द्वितीया नाडिका मता। आदित्यप्रभवा नाडी वायुनाडी तथैव च। सौम्यं चित्रा तथा मूलं पौष्णर्क्षं च चतुर्थकम्। तृतीयाऽङ्गारका नाडी दहनाख्या तथैव च। रौद्रं हस्तं तथा पूर्वाषाढभाद्रोत्तरा तथा। चतुर्थी जीवनाडी स्यात् सौम्या नाडी प्रकीर्त्तिता। पुनर्वसूत्तराफाल्गुन्युत्तराषाढतारका। पूर्वभाद्रश्च शुक्राख्या पञ्चमी नीरनाडिका। पुष्यर्क्षं फाल्गुनी पूर्वा साभिजिच्छततारका। षष्ठी नाडी च विज्ञेया बुधाख्या जलनाडिका। अश्लेषर्क्षं मघा कर्णो धनिष्ठाभं तथैव च। अमृताख्या हि चन्द्रस्य सप्त नाड्यः प्रकीर्त्तिताः। मध्यमार्गे स्थिताः सौम्या नाडी तस्याग्र पृष्ठतः। सौम्ययाम्यगतं ज्ञेयं नाडिकानां त्रिकं त्रिकम्। क्रूरा याम्यगता नाड्यः सौम्याः सौम्यदिशाश्रिताः। मध्यनाडी च मध्यस्था ग्रहरूपफलप्रदा। एकनाडीगता द्वाद्या ग्रहाःक्रूराः शुभायदि। ततोनाडीफलं वाच्यं शुभं वा यदिवाऽशुभम्। ग्रहाःकुर्युर्मृत्युकायात गतास्चण्डाख्यनाडिकाम्। वायुनाडीं गतावायुं दहन्यामपि दाहकाः। सौम्यनाडीगतामध्या नीरस्या मेघवाहकाः। जलायां दृष्टिदा चन्द्र नाडिकाऽप्यतिदृष्टदा। एकोऽप्येतत्फलं दत्ते स्वनाडी संस्थितो ग्रहः। भूसुतः सर्वनाडीषु धत्ते नाडीभवं फलम्। प्रावृट्काले समायाते रौद्रऋक्षगते रवौ। नाडीवेधसमायोगे जलयोगं वदाम्यहम्। यत्र नाडी स्थितश्चन्द्रस्तत्रस्थाः खेचरा यदि। क्रूरसौम्यैर्विमिश्रैश्च तद्दिने दृष्टिरुत्तमा। एवमृक्षांशसंयोगो जायते यदि खेचरैः। तत्र काले महादृष्टिर्यावत् तस्यांशके शशी। केवलैः सौम्यपापैर्वा ग्रहैर्विद्धो यदा शशी। तदा तु तुच्छपानीयं दुर्दिनं तु भवेद्ध्रुवम्। यस्य ग्रहस्य नाडीस्थश्चन्द्रमास्तद्ग्रहेण च। दृष्टो युक्तः करोत्यम्भो यदि क्षीणोन जायते। पीयूषनाडीगश्चन्द्रस्तत्र खेटाः शुभाशुभाः। त्रिचतुःपञ्चपानीयं दिनान्येकत्रिसप्तकम्। एवं जलाख्यनाडीस्थे चन्द्रे मिश्रग्रहान्विते। दिनार्द्धं दिवसं पञ्च दिनानि जायते जलम्। नीरनाडीस्थिते चन्द्रे तत्रस्थैः पूर्ववद्ग्रहैः। यामं दिनार्द्धकं त्रीणि दिनानि जायते जलम्। अमृताद्यित्रये यत्र भवन्ति सर्वखेचराः। तत्र दृष्टिः क्रमाज्ज्ञेया भृत्यकैरवयासरान्। सौम्यनाडीगताः सर्वे दृष्टिदास्ते दिनत्रयम्। शेषनाड्यां महापात दुष्टदृष्टिप्रदा ग्रहाः। निर्जला जलदानाडी भवेद्योगे शुभाधिके। क्रूराधिकसमायोगे जलदा ऽप्यम्बुवाहिका। एकनाडीसमारूढौ चन्द्रभोधरणीसुतौ। यदि तत्र भवेद्योगस्तदा वारिमयी मही। याम्यनाडीगताः क्रूरा अनावृष्टिप्रसूचकाः। शुभयुक्ता जलाख्यास्ताऽतिवृष्टिप्रदायकाः। बुधशुक्रौ यदैकत्र गुरुणा च समन्वितौ। चन्द्रयोगे तदा काले जायते वृष्टिरुत्तमा। जलयोगसमायाते यदा चन्द्रसितौ ग्रहौ। क्रूरैर्दृष्टौ युतौ वापि तदा मेघोऽल्पवृष्टिदः। उदयास्तमिते मार्गे चक्रे युक्ते च संक्रमे। जलनाडीगताः खेटा महावृष्टिप्रदामताः"। "प्रावृषि शीतकरो भृगुपुत्रात् सप्तमराशिगतः शुभदृष्टः। सूर्यसुताच्चपञ्चमगोवा सप्तमगश्च जलागमनाय"। क्वचित् पाठान्तरम्।

६२ संवत्सरचक्रम्—"चक्रं सांवत्सरं वक्ष्ये यदुक्तं कौशलागमे। येन विज्ञायते सम्यग्वर्षे वर्षे शुभाशुभम्। द्वादशारं लिखेच्चक्रं तत्र मेषादिराशयः। संख्याप्याः क्रमयोगेण मीनान्ताः सव्यमार्गगाः। तत्र चक्रे समालेख्या मेषादिराशिमार्गगाः। प्रभवाद्यब्दमेकैकं षष्टिपञ्चप्रवर्त्तनैः। एकराशौ स्थितो यत्र वत्सरोवर्त्तमानकः। तद्राशिस्थं फलं वीक्ष्य यत्किञ्चित् वार्षिकं मतम्। चैत्रे या प्रतिपच्छुक्ला तस्याः काले प्रवेशयेत्। एतद्विलोकवेधेन कालज्ञानविनिश्चिये। तत्र सप्त ग्रहाश्चस्य राशौ यो यत्र संस्थितः। वर्षे राशौ विचिन्त्याः ते रेखास्थानगता ग्रहाः। उपचयेषु गताः, क्रूराः सौम्या